

Lag om ändring i lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar;

SFS 1981:1323

Utkom från trycket
den 29 december 1981

utfärdad den 17 december 1981.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 14, 18 och 20 §§ lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar² skall ha nedan angivna lydelse. Till följd härav kommer lagen att ha följande lydelse från och med den dag då denna lag träder i kraft.

1 § Regeringsrätten är, i enlighet med vad i regeringsformen sägs, högsta allmänna förvaltningsdomstol. Den har sitt säte i Stockholm.

Kammarrätterna är allmänna förvaltningsdomstolar närmast under regeringsrätten.

Kammarrätterna är kammarrätten i Stockholm, kammarrätten i Göteborg, kammarrätten i Sundsvall och kammarrätten i Jönköping.

Länsrätterna och mellankommunala skatterätten är allmänna förvaltningsdomstolar närmast under kammarrätterna. I varje län finns en länsrätt. Mellankommunala skatterätten har sitt säte i Stockholm.

Regeringsrätten

2 § Regeringsrätten prövar

1. besvär över kammarrätts beslut enligt förvaltningsprocesslagen (1971: 291),

2. besvär över annat beslut i förvaltningsärende som enligt lag eller av

¹ Prop. 1981/82: 39, JuU 1981/82: 22, rskr 1981/82:108.

² Lagen omtryckt 1979:165.

riksdagen beslutad författning eller enligt instruktion för kammarrätterna anföres hos domstolen.

Om regeringsrättens behörighet att pröva ansökningar om resning och återställande av försutten tid finns bestämmelser i 11 kap. 11 § regeringsformen.

3 § Regeringsrätten består av aderton regeringsråd eller det högre antal som av särskilda skäl finnes erforderligt. Minst två tredjedelar av antalet regeringsråd skall vara lagfarna. Regeringsråden får icke inneha eller utöva annat ämbete.

Regeringsråd utnämnes av regeringen. Regeringen förordnar ett av regeringsråden att vara domstolens ordförande.

Om regeringsråds tjänstgöring i lagrådet är särskilt föreskrivet.

4 § Regeringsrätten är delad i två eller flera avdelningar. Avdelningarna är lika behöriga att upptaga mål som regeringsrätten handlägger.

Regeringsrättens ordförande är ordförande på en avdelning. Ordförande på annan avdelning är det regeringsråd som regeringen förordnar.

4 a § På avdelning dömer fem regeringsråd. Avdelningen är dock domför med fyra regeringsråd, om tre av dessa är ense om slutet.

Vid prövning av ansökningar om resning eller återställande av försutten tid och vid prövning av frågor som avses i 28 § förvaltningsprocesslagen (1971: 291) är avdelningen domför med tre regeringsråd, om prövningen är av enkel beskaffenhet. Vid beslut om avvisande av för sent inkomna besvär och avskrivning av mål efter återkallelse är avdelningen domför med tre regeringsråd. Vid behandling av frågor om prövningstillstånd skall tre regeringsråd delta.

5 § Finner avdelning vid överläggning till avgörande av mål, att den mening som råder på avdelningen avviker från rättsgrundsats eller lagtolkning, som förut varit antagen av regeringsrätten, får avdelningen förordna, att målet eller, om det kan ske, endast viss fråga i målet skall avgöras av regeringsrätten i dess helhet. Sådant förordnande får också meddelas, om det i annat fall är av särskild betydelse för rättstillämpningen att målet eller viss fråga avgöres av regeringsrätten i dess helhet.

Har i olika avgöranden av regeringsrätten kommit till uttryck mot varandra stridande åsikter i fråga om viss rättsgrundsats eller lagtolkning, äger första stycket tillämpning endast om avdelningen finner att den rådande meningen avviker från det senast meddelade avgörandet.

När mål avgöres av regeringsrätten i dess helhet, skall alla ledamöterna delta i avgörandet, om ej laga hinder möter.

6 § När avdelning behandlar ansökan om resning i något av regeringsrätten avgjort mål eller ärende, får ledamot, som deltagit i det tidigare avgörandet, ej tjänstgöra på avdelningen, om domfört antal ledamöter ändå är att tillgå inom domstolen.

7 § För beredning och föredragning av mål i regeringsrätten finns hos domstolen särskilda tjänstemän.

8 § Kammarrätt prövar

1. besvär som enligt lag eller annan författning anförs hos domstolen,
2. mål som underställs domstolen enligt folkbokföringsförordningen (1967:198).

Regeringen förordnar om kammarrätternas domkretsar.

9 § Innefattar besvär även fråga, som det ankommer på regeringen att avgöra, och finner kammarrätten frågorna ej böra avgöras var för sig, skall kammarrätten med eget utlåtande överlämna målet till regeringens prövning.

10 § I kammarrätt finns kammarrättspresident, en eller flera kammarrättslagmän samt kammarrättsråd. De skall vara lagfarna.

Kammarrättspresident, kammarrättslagman och kammarrättsråd utnämnes av regeringen.

11 § Kammarrätt är delad i avdelningar. Regeringen får bestämma att avdelning skall vara förlagd till annan ort än den där domstolen har sitt säte.

Avdelning består av presidenten eller en lagman såsom ordförande samt av minst två kammarrättsråd, av vilka en är vice ordförande.

Om särskild sammansättning av kammarrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Bestämmelser om särskild sammansättning vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

12 § Kammarrätt är domför med tre lagfarna ledamöter. Fler än fyra lagfarna ledamöter får ej sitta i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndemän skall ingå i rätten, är kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får i sådant fall ej sitta i rätten. Kammarrätt är dock domför utan nämndemän

1. vid prövning av besvär över beslut som ej innebär att målet avgöres,
2. vid förordnande rörande saken i avvaktan på målets avgörande samt vid annan åtgärd som avser endast måls beredande,
3. vid beslut varigenom domstolen skiljer sig från målet utan att detta prövats i sak.

Handlägges mål som avses i andra stycket gemensamt med annat mål, får nämndemän deltaga vid handläggningen även av det senare målet.

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

Regeringen bestämmer i vilken omfattning åtgärd som avser endast måls beredande får vidtagas av lagfaren ledamot i kammarrätten eller annan tjänsteman vid denna.

13 § I kammarrätts domkrets skall för kammarrätten finnas nämndemän till det antal, som föreskrives av regeringen. Regeringen fastställer för var-

je län inom domkretsen det antal nämndemän som skall utses. Kammarrätten fördelar tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

13 a § Kammarrätten skall vid behandling av kommunalbesvärsmål bestå av tre lagfarna ledamöter och två sådana särskilda ledamöter som anges i 13 b §.

Kammarrätten är dock domför utan de särskilda ledamöterna i sådana fall som anges i 12 § andra stycket 1–3 samt vid prövning av besvär som uppenbarligen inte kan bifallas.

13 b § Regeringen bestämmer antalet särskilda ledamöter för varje kammarrätt. De särskilda ledamöterna skall ha god kännedom om kommunal verksamhet. De förordnas av regeringen för tre år.

Om en särskild ledamot avgår under tjänstgöringstiden, utses en ny ledamot för den tid som återstår. Ändras antalet särskilda ledamöter, får en nytillträdande ledamot utses för kortare tid än tre år.

Kammarrätten fördelar tjänstgöringen mellan de särskilda ledamöterna efter samråd med dem.

Länsrätterna

14 §³ Länsrätt prövar

1. mål enligt skatte-, taxerings-, uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna i den utsträckning som är föreskrivet i dessa författningar,

2. mål enligt socialtjänstlagen (1980: 620), lagen (1980: 621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen (1981: 1243) om vård av missbrukare i vissa fall, utlänningslagen (1980: 376), smittskyddslagen (1968: 231), lagen (1970: 375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling och körkortslagen (1977: 477) i den utsträckning som är föreskrivet i dessa lagar samt mål enligt 21 kap. föräldrabalken,

3. mål enligt lagen (1980: 1123) om offentlig insyn i säkerhetsarbetet vid kärnkraftverken.

15 § I länsrätt finns lagman och, om regeringen inte bestämmer annat, en eller flera rådmän. I de länsrätter som regeringen bestämmer finns också en eller flera chefsrådmän.

Lagman, chefsrådmän och rådmän skall vara lagfarna. De utnämnes av regeringen.

16 § Länsrätt får efter beslut av regeringen vara delad i avdelningar. Avdelning består av ordförande och minst två rådmän. Ordförande är lagmannen eller en chefsrådmän.

Om särskild sammansättning av länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979: 1152).

17 § Länsrätt är domför med en lagfaren domare och tre nämndemän om inte annat följer av 18 §. Fler än fyra nämndemän får inte sitta i rätten.

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns, förutom i 18 §, bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Regeringen bestämmer hur många nämndemän som skall finnas i varje län för tjänstgöring i länsrätten. Länsrätten fördelar tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

18 §⁴ Länsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. när åtgärd som avser endast måls beredande vidtages,
2. vid sådant förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av annan länsrätt samt vid sådant förhör i ärende enligt utlänningslagen (1980:376) som begärts med stöd av 57 § samma lag,
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
4. vid beslut om återkallelse tills vidare av ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort eller om vägran tills vidare att godkänna ett utländskt körkort, när det är uppenbart att ett sådant beslut bör meddelas,
5. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttent rätt, är länsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande av

1. mål om utdömande av vite,
2. mål enligt bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om befrielse från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623),
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga och 8 § lagen (1981:1243) om vård av missbrukare i vissa fall,
4. mål enligt uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna med undantag av mål om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt,
5. mål om uppdelning av taxeringsvärde enligt 20 kap. 15 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
6. mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 1 000 kronor,
7. mål enligt skatte- och taxeringsförfattningarna i vilket beslutet överensstämmer med parternas samstämmiga mening,
8. mål om rättshjälp genom offentligt biträde i ett ärende hos en annan myndighet,
9. mål enligt körkortslagen (1977:477), om beslutet innebär att varning meddelas eller om det är uppenbart att ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort skall återkallas eller att ett utländskt körkort inte skall godkännas,
10. mål i vilket saken är uppenbar.

⁴ Senaste lydelse 1981:282.

Vissa bestämmelser om kammarrätt och länsrätt

19 § Nämndeman i kammarrätt och länsrätt utses genom val. Val förrättas av landstinget eller, om i länet finns kommun som inte ingår i landstingskommun, av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som länsstyrelsen bestämmer efter befolkningstalen. I Gotlands län förrättas val av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot, som erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökad med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val är särskilt föreskrivet.

När val av de nämndemän som ingår i länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering skall ske framgår av fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Av de övriga nämndemännen i länsrätt och av nämndemännen i kammarrätt väljs halva antalet vart tredje år.

Regeringen får för visst län förordna att nämndemän i kammarrätt skall väljas bland dem som för samma mandatperiod har utsetts till nämndemän i hovrätt. Nämndeman i hovrätt får även i annat fall, om han är behörig därtill, tjänstgöra som nämndeman i den kammarrätt inom vars domkrets han är kyrkobokförd.

20 § Valbar till nämndeman i kammarrätt och länsrätt är myndig svensk medborgare, som är kyrkobokförd i länet och inte har fyllt sjuttio år.

Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, länsstyrelse eller under länsstyrelse lydande myndighet, länsläkare, biträdande länsläkare, lagfaren domare, åklagare eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Nämndeman i länsrätt får inte samtidigt vara nämndeman i kammarrätt.

Den som har fyllt sextio år eller uppger annat giltigt hinder är inte skyldig att mottaga uppdrag som nämndeman. Den som har avgått som nämndeman är inte skyldig att mottaga nytt uppdrag förrän efter sex år.

Rätten prövar självmant den valdes behörighet.

21 § Nämndeman i kammarrätt och länsrätt utses för sex år men får avgå efter två år. Om nämndeman i sådan rätt visar giltigt hinder, får rätten entlediga honom tidigare. Den som har fyllt sextio år har rätt att frånträda uppdraget. Upphör nämndeman att vara valbar eller behörig, förfaller uppdraget.

Bestämmelser om mandatperiod för sådan nämndeman som ingår i länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

När ledighet uppkommer, utses ny nämndeman för den tid som återstår. Ändras antalet nämndemän, får nytillträdande nämndeman utses för kortare tid än som följer av första stycket.

Mellankommunala skatterätten

22 § Mellankommunala skatterätten prövar mål enligt skatte- och taxeringsförfattningarna i den utsträckning som är föreskrivet i dessa författningar.

23 § I mellankommunala skatterätten finns en eller flera ordförande vilka förordnas av regeringen för en bestämd tid. Den som förordnas till ordförande skall vara lagfaren.

24 § Föreskrifterna i 17 § första stycket och 18 § om domförhet skall tillämpas på mellankommunala skatterätten.

25 § Nämndemännen i mellankommunala skatterätten förordnas av regeringen. Till nämndemän får utses endast myndiga svenska medborgare som inte har fyllt sjuttio år.

Den som är nämndeman i mellankommunala skatterätten får inte samtidigt vara nämndeman i en kammarrätt.

Föreskrifterna i 20 § andra och fjärde styckena samt 21 § första och tredje styckena om behörighet och skyldighet att vara nämndeman skall tillämpas på mellankommunala skatterätten.

Gemensamma bestämmelser

26 § I fråga om omröstning i allmän förvaltningsdomstol gäller bestämmelserna i 16 och 29 kap. rättegångsbalken om omröstning i hovrätt i tillämpliga delar.

27 § Allmän förvaltningsdomstol sammanträder på den ort där den har sitt säte eller där avdelning av domstolen är förlagd. När det föreligger särskilda skäl får domstolen sammanträda på annan ort.

28 § Ledamöter och föredragande i allmän förvaltningsdomstol skall vara svenska medborgare. Den som är omyndig eller i konkurstillstånd får inte utöva befattning som ledamot eller föredragande. I fråga om nämndemän i kammarrätterna och länsrätterna gäller 20 och 21 §§ och i fråga om nämndemän i mellankommunala skatterätten 25 §.

Ledamöter och föredragande i allmän förvaltningsdomstol skall ha avlagt domared.

De som står i sådant förhållande till varandra som anges i 4 kap. 12 § rättegångsbalken får inte samtidigt tjänstgöra som ledamöter i allmän förvaltningsdomstol.

29 § Regeringen får på begäran av allmän förvaltningsdomstol förordna särskilda sakkunniga för viss tid med uppgift att tillhandagå domstolen med utlåtanden.

30 § Vid allmän förvaltningsdomstol finns kansli.

Denna lag⁵ träder i kraft den 1 juli 1979.

Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt hos länskatterätt, fastighetstaxeringsrätt eller länsrätt prövas av länsrätt.

⁵ 1979:165.

Om uppdrag att vara nämndeman i länsskatterätt, fastighetstaxeringsrätt eller länsrätt inte är förfallet och inte heller har upphört den 30 juni 1979, skall uppdraget från och med den 1 juli 1979 avse länsrätt.

Denna lag⁶ träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skall dock tillämpas i fråga om fastighetstaxering år 1980 och tidigare.

Denna lag⁷ träder i kraft den 1 januari 1982.

På regeringens vägnar

CARL AXEL PETRI

Jan Forsström
(Justitiedepartementet)

⁶ 1981:282.

⁷ 1981:1323.

